Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 11. mája 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Letecká doprava — Nariadenie (ES) č. 261/2004 — Článok 5 ods. 1 písm. c) — Náhrada a pomoc cestujúcim v prípade zrušenia letu — Oslobodenie od povinnosti náhrady — Prepravná zmluva uzatvorená prostredníctvom online cestovného agenta — Letecký dopravca, ktorý včas informoval cestovného agenta o zmene plánu letu — Cestovný agent, ktorý oznámil uvedenú informáciu cestujúcemu emailom desať dní pred letom“

Vo veci C-302/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Rechtbank Noord-Nederland (Súd pre Severné Holandsko) z 18. mája 2016 a doručený Súdnemu dvoru 27. mája 2016, ktorý súvisí s konaním:

**Bas Jacob Adriaan Krijgsman**

proti

**Surinaamse Luchtvaart Maatschappij NV,**

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory M. Vilaras, sudcovia J. Malenovský a D. Šváby (spravodajca),

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Surinaamse Luchtvaart Maatschappij NV, v zastúpení: A. J. F. Gonesh, advocaat,

— francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas, E. de Moustier a M.-L. Kitamura, splnomocnení zástupcovia,

— rakúska vláda, v zastúpení: G. Eberhard, splnomocnený zástupca,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: N. Yerrell a F. Wilman, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

## Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 1 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Basom Jacobom Adriaanom Krijgsmanom a Surinaamse Luchtvaart Maatschappij NV (ďalej len „SLM“), leteckým dopravcom, vo veci jeho odmietnutia priznať pánovi Krijgsmanovi náhradu z dôvodu zrušenia jeho letu.

### Právo Únie

#### *Nariadenie č. 261/2004*

3 Odôvodnenia 1, 7 a 12 nariadenia č. 261/2004 stanovujú:

„(1)

konanie spoločenstva v oblasti leteckej dopravy by sa malo, okrem iných vecí, zamerať na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany cestujúcich; okrem toho by sa mal vo všeobecnosti brať plný zreteľ na požiadavky ochrany spotrebiteľa;

…

(7) aby bolo zabezpečené účinné uplatňovanie tohto nariadenia, záväzky, ktoré ustanovuje by mali spočívať na prevádzkujúcom leteckom dopravcovi, ktorý uskutočňuje alebo zamýšľa uskutočniť let bez ohľadu na to, či s vlastným alebo s prenajatým lietadlom alebo s prenajatým lietadlom aj s posádkou alebo na akomkoľvek inom základe;

…

(12) rovnako by sa mali zmenšiť ťažkosti a nepohodlie cestujúcich spôsobené zrušením letov; toto by sa malo dosiahnuť tým, že dopravcovia budú nútení informovať cestujúcich o zrušení pred plánovaným časom odletu a navyše im ponúknuť primerané presmerovanie tak, aby sa cestujúci mohli zariadiť inak; ak tak neurobia mali by leteckí dopravcovia cestujúcim poskytnúť náhradu okrem prípadov, keď zrušenie letu nastane za mimoriadnych okolností, ktorým sa nedalo zabrániť ani vtedy, keď boli prijaté všetky primerané opatrenia.“

4 Článok 2 tohto nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

…

b) ‚prevádzkujúci letecký dopravca' znamená leteckého dopravcu, ktorý na základe zmluvy s cestujúcim, alebo v mene inej osoby, právnickej alebo fyzickej, majúcej zmluvu s takým cestujúcim, vykoná alebo zamýšľa vykonať let;

…“

5 Článok 3 ods. 5 uvedeného nariadenia spresňuje:

„Toto nariadenie sa uplatňuje pri každom prevádzkujúcom leteckom dopravcovi, ktorý zabezpečuje prepravu cestujúcich v zmysle odsekov 1 a 2. Keď prevádzkujúci letecký dopravca, ktorý nemá žiadny zmluvný vzťah s cestujúcim, plní záväzky vyplývajúce z tohto nariadenia, považuje sa za osobu konajúcu v mene osoby, ktorá je vo zmluvnom vzťahu s cestujúcim.“

6 Článok 5 ods. 1 a 4 toho istého nariadenia znie:

„1. V prípade zrušenia letu príslušným cestujúcim [V prípade zrušenia letu – *neoficiálny preklad*]:

…

c) príslušní cestujúci majú právo na náhradu od prevádzkujúceho leteckého dopravcu v súlade s článkom 7, pokiaľ:
i) neboli informovaní o zrušení letu aspoň dva týždne pred plánovaným časom odletu; alebo

…

4. Dôkazné bremeno pokiaľ ide o to, či a kedy bol cestujúci informovaný o zrušení letu, spočíva na prevádzkujúcom leteckom dopravcovi.“

7 Článok 7 ods. 1 nariadenia č. 261/2004 spresňuje:

„Keď sa uvádza odkaz na tento článok, cestujúci dostanú náhradu v nasledovnej výške:

a) 250 EUR v prípade všetkých letov na vzdialenosť 1 500 km alebo menej;

b) 400 EUR v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1 500 km a všetkých ostatných letov od 1 500 km do 3 500 km;

c) 600 EUR v prípade všetkých letov, ktoré nespadajú pod písmená a) alebo b).

…“

8 Článok 13 tohto nariadenia stanovuje:

«v prípadoch keď prevádzkujúci letecký dopravca platí náhradu alebo plní iné záväzky vyplývajúce z tohto nariadenia, nemôže sa žiadne ustanovenie tohto nariadenia vykladať tak, ako by obmedzovalo jeho právo na uplatňovanie nároku na náhradu od ktorejkoľvek osoby, vrátane tretích osôb, v súlade s platným [vnútroštátnym – *neoficiálny preklad*] právom. Toto nariadenie nesmie najmä v žiadnom prípade obmedzovať právo prevádzkujúceho leteckého dopravcu v jeho snahe o dosiahnutie náhrady od cestovnej kancelárie alebo inej osoby, s ktorou má prevádzkujúci letecký dopravca zmluvu. Podobne sa žiadne ustanovenie tohto nariadenia nemôže vykladať tak, ako by obmedzovalo právo cestovnej kancelárie alebo tretej osoby, inej než je cestujúci, s ktorou má prevádzkujúci letecký dopravca zmluvu, v ich snahe o dosiahnutie odškodnenia alebo náhrady od prevádzkujúceho leteckého dopravcu v súlade s použiteľným príslušným právom.“

**Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka**

9 Pán Krijgsman si na internetovej stránke www.gate1.nl (ďalej len „stránka Gate 1“) rezervoval let Amsterdam Schiphol (Holandsko) – Paramaribo (Surinam) a späť, prevádzkovaný spoločnosťou SLM. Odlet prvého letu bol plánovaný na 14. novembra 2014 o 15.15 hod.

10 Dňa 9. októbra 2014 SLM informovala stránku Gate 1 o zrušení tohto letu.

11 Dňa 4. novembra 2014 stránka Gate 1 doručila pánovi Krijgsmanovi e-mail:, ktorým mu oznámila, že jeho prvý let je odteraz naplánovaný na 15. novembra 2014 o 15.15 hod.

12 Na základe toho požiadal pán Krijgsman SLM 20. decembra 2014 o náhradu škody, pričom jeho žiadosť bola zamietnutá 5. marca 2015 z dôvodu, že zmena dátumu odletu bola stránke Gate 1 oznámená už 9. októbra 2014.

13 Dňa 12. júna 2015 stránka Gate 1 oznámila pánovi Krijgsmanovi, že neuznáva zodpovednosť za vznik škody, ktorej náhrada sa od nej požaduje, v podstate z dôvodu, že po prvé jej mandát sa obmedzuje na uzatvorenie zmlúv medzi cestujúcimi a leteckými dopravcami, ďalej, že nie je zodpovedná za vzniknuté zmeny plánu uskutočnené leteckým dopravcom, a napokon, že za informovanie cestujúcich je v takej situácii zodpovedný letecký dopravca, ktorému bola v rezervačnom súbore poskytnutá emailová adresa cestujúceho.

14 Dňa 12. júna 2015 sa pán Krijgsman opätovne obrátil emailom na SLM a podľa článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 261/2004 požiadal o paušálnu náhradu škody vo výške 600 eur. Dňa 3. septembra 2015 bola táto žiadosť zamietnutá.

15 Pán Krijgsman sa následne obrátil na Rechtbank Noord-Nederland (Súd pre Severné Holandsko) a žiadal, aby bola spoločnosti SLM predbežne vykonateľným rozsudkom uložená povinnosť zaplatiť uvedenú sumu.

16 SLM namieta voči tomuto návrhu. Po prvé tvrdí, že pán Krijgsman uzatvoril cestovnú zmluvu s cestovným agentom. Ďalej zdôrazňuje, že všetci cestovní agenti predávajúci jej lístky vrátane stránky Gate 1 boli informovaní o zrušení letu zo 14. novembra 2014. Napokon uvádza, že pre leteckých dopravcov je bežné, že oznámenie vo vzťahu k letom smeruje cestovným agentom, ktorí v mene cestujúcich uzatvárajú cestovné a prepravné zmluvy, pričom títo agenti musia poskytnúť tieto informácie cestujúcim. V prejednávanom prípade sa s prihliadnutím na informácie, ktoré poskytla SLM 9. októbra 2014 stránke Gate 1, treba na pána Krijgsmana pozerať tak, že o zrušení jeho letu bol informovaný viac ako dva týždne pred plánovaným časom odletu tohto letu.

17 Vnútroštátny súd sa domnieva, že nariadenie č. 261/2004 nespresňuje, akým spôsobom má dôjsť k informovaniu cestujúcich leteckým dopravcom v prípade zrušenia letu, ak prepravná zmluva bola uzatvorená prostredníctvom cestovného agenta alebo internetovej stránky.

18 Za týchto okolností Rechtbank Noord-Nederland (Súd pre Severné Holandsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Aké (formálne a obsahové) požiadavky sa kladú na splnenie informačnej povinnosti v zmysle článku 5 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 261/2004, ak prepravná zmluva bola uzatvorená prostredníctvom cestovného agenta alebo rezerváciou na internetovej stránke?“

## O prejudiciálnej otázke

19 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že žalobca v konaní vo veci samej, teda cestujúci, ktorý si prostredníctvom online cestovnej kancelárie kúpil lístok na let prevádzkovaný spoločnosťou SLM, od tohto leteckého dopravcu žiada zaplatenie náhrady stanovenej v článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 7 nariadenia č. 261/2004 z dôvodu, že nebol informovaný o zrušení tohto letu aspoň dva týždne pred plánovaným časom odletu.

20 Podľa tohto rozhodnutia je však nesporné, že uvedený letecký dopravca informoval online cestovnú kanceláriu o zrušení dotknutého letu viac ako dva týždne pred plánovaným časom odletu dotknutého letu, avšak tento agent o tom žalobcu v konaní vo veci samej informoval iba desať dní pred plánovaným časom odletu. Z uvedeného rozhodnutia v tejto súvislosti nevyplýva, že by tento žalobca spochybňoval spôsob a účinnosť tohto informovania.

21 Vnútroštátny súd sa tak svojou otázkou pýta, či sa majú článok 5 ods. 1 písm. c) a článok 7 uvedeného nariadenia vykladať v tom zmysle, že prevádzkujúci letecký dopravca je povinný zaplatiť náhradu upravenú týmito ustanoveniami v prípade zrušenia letu, ak o tom nebol cestujúci informovaný aspoň dva týždne pred plánovaným časom odletu, vrátane prípadu, ak tento dopravca oznámil toto zrušenie aspoň dva týždne pred týmto časom cestovnému agentovi, prostredníctvom ktorého bola uzatvorená prepravná zmluva s dotknutým cestujúcim, a ak ho tento agent neinformoval v tejto lehote.

22 Článok 5 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 261/2004 upravuje, že príslušní cestujúci majú v prípade zrušenia letu právo na náhradu od prevádzkujúceho leteckého dopravcu v súlade s článkom 7 tohto nariadenia, pokiaľ neboli informovaní o zrušení letu aspoň dva týždne pred plánovaným časom odletu.

23 Podľa článku 5 ods. 4 nariadenia č. 261/2004 spočíva dôkazné bremeno, pokiaľ ide o to, či a kedy bol cestujúci informovaný o zrušení dotknutého letu, na prevádzkujúcom leteckom dopravcovi.

24 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že na účely výkladu ustanovenia práva Únie treba zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok zo 16. novembra 2016, Hemming a i., C-316/15, EU:C:2016:879, bod 27, ako aj citovaná judikatúra).

25 V prejednávanom prípade, ako uviedli francúzska, rakúska a poľská vláda, ako aj Európska komisia vo svojich písomných pripomienkach, z jasného znenia týchto ustanovení vyplýva, že prevádzkujúci letecký dopravca je povinný zaplatiť náhradu škody, ktorú tieto ustanovenia stanovujú, ak nevie preukázať, že dotknutý cestujúci bol o zrušení svojho letu informovaný viac ako dva týždne pred plánovaným časom odletu.

26 Na rozdiel od tvrdenia spoločnosti SLM platí takýto výklad nielen vtedy, keď bola prepravná zmluva uzatvorená priamo medzi dotknutým cestujúcim a leteckým dopravcom, ale tiež v prípade, keď bola táto zmluva uzatvorená prostredníctvom tretej osoby, ako je to v konaní vo veci samej prostredníctvom online cestovnej kancelárie.

27 Ako totiž vyplýva z článku 3 ods. 5 nariadenia č. 261/2004, ako aj z jeho odôvodnení 7 a 12, prevádzkujúci letecký dopravca, ktorý uskutočňuje alebo zamýšľa uskutočniť let, je sám povinný poskytnúť náhradu cestujúcim z dôvodu nesplnenia povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia, predovšetkým povinnosti informovania upravenej v článku 5 ods. 1 písm. c) tohto nariadenia.

28 Iba takýto výklad môže zodpovedať cieľu spočívajúcemu v zabezpečení vysokej úrovne ochrany cestujúcich stanovenému v odôvodnení 1 nariadenia č. 261/2004, ktorý zaručuje, aby cestujúci, ktorého let bol rezervovaný prostredníctvom tretej osoby pred tým, ako bol zrušený, bol schopný určiť dlžníka náhrady upravenej v článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 7 tohto nariadenia.

29 Treba však poznamenať, že splnením povinností podľa nariadenia č. 261/2004 nie je dotknuté právo uvedeného dopravcu požadovať podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva od akejkoľvek osoby, ktorá spôsobila nesplnenie povinnosti tohto dopravcu, vrátane tretích osôb náhradu škody, ako to stanovuje článok 13 tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. septembra 2015, van der Lans, C-257/14, EU:C:2015:618, bod 46 a citovanú judikatúru).

30 Tento článok konkrétne spresňuje, že nariadením č. 261/2004 sa nesmie najmä v žiadnom prípade obmedzovať právo prevádzkujúceho leteckého dopravcu snažiť sa o dosiahnutie náhrady od cestovnej agentúry alebo inej osoby, s ktorou má prevádzkujúci letecký dopravca zmluvu.

31 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba na otázku odpovedať tak, že článok 5 ods. 1 písm. c) a článok 7 nariadenia č. 261/2004 sa majú vykladať v tom zmysle, že prevádzkujúci letecký dopravca je povinný zaplatiť náhradu upravenú týmito ustanoveniami v prípade zrušenia letu, ak o tom nebol cestujúci informovaný aspoň dva týždne pred plánovaným časom odletu vrátane prípadu, ak tento dopravca oznámil toto zrušenie aspoň dva týždne pred týmto časom cestovnému agentovi, prostredníctvom ktorého bola uzatvorená prepravná zmluva s dotknutým cestujúcim, a ak ho tento agent neinformoval v tejto lehote.

## O trovách

32 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

**Článok 5 ods. 1 písm. c) a článok 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, sa majú vykladať v tom zmysle, že prevádzkujúci letecký dopravca je povinný zaplatiť náhradu upravenú týmito ustanoveniami v prípade zrušenia letu, ak o tom nebol cestujúci informovaný aspoň dva týždne pred plánovaným časom odletu vrátane prípadu, ak tento dopravca oznámil toto zrušenie aspoň dva týždne pred týmto časom cestovnému agentovi, prostredníctvom ktorého bola uzatvorená prepravná zmluva s dotknutým cestujúcim, a ak ho tento agent neinformoval v tejto lehote.**

Podpisy